

LASTEN DIABETES & SOSIAALITURVA 2025

Sosiaalityöntekijä
014-2691755

ALLE 16-VUOTIAAN VAMMAISTUKI

Alle 16-vuotiaan vammaistuki on tarkoitettu pitkäaikaisesti sairaalle tai vammaiselle lapselle. Tuen saaminen edellyttää, että lapsen hoidosta, huolenpidosta ja kuntoutuksesta aiheutuu perheelle vähintään kuuden kuukauden ajan viikoittain **tavanomaista suurempaa rasitusta ja sidonnaisuutta verrattuna vastaavan ikäiseen terveeseen lapseen.**

Alle 16-vuotiaan vammaistuen saannin ja sen suuruuden ratkaisee ennen kaikkea lapsen **kokonaistilanne**, ts. kuinka paljon ”erityistä” lapsen hoitamiseen liittyy. Vammaistukipäätös tehdään yksilöllisesti jokaisen lapsen kohdalla. Vanhempien hakemuslomakkeessa antamalla tiedoilla on hyvin suuri merkitys.

Tavanomaista suurempi **rasitus ja sidonnaisuus**:

- vanhemmat ovat tavanomaisesta poikkeavalla tavalla sidoksissa lapsen hoitoon esim. tutkimus- ja kontrollikäynneistä huolehtiminen, lapsen ikätasoa suurempi avun tarve päivittäisissä toiminnoissa (esim. ruokailun ja muun päivärytmin säännöllisyys), voinnin seuranta, lääkitys, päivä/iltapäivähoidon järjestelyt
- taloudellisessa rasituksessa huomioidaan kaikki ne kustannukset, jotka johtuvat lapsen sairaudesta tai vammasta niiltä osin, kuin vanhemmat ne itse maksavat

Alle 16-vuotiaan vammaistuki on porrastettu kolmeen ryhmään: perustuki, korotettu tuki ja ylin tuki. Kaikki insuliinihoitoa vaativaa diabetesta sairastavat lapset ovat oikeutettuja **ainakin korotettuun tukeen**. Vammaistuen määrä 1.1.2025 alkaen:

Korotettu tuki 256,62 €/kk

Lapsella on oikeus korotettuun tukeen 16-vuotiaaksi asti, jos diabetesta hoidetaan päivittäisellä insuliinihoidolla. Diabeteksen hoidon katsotaan edellyttävän hoidosta huolehtivan erityistä perehtyneisyyttä hoitotoimenpiteisiin.

Ylin tuki 497,60 €/kk

Lapsella on oikeus ylimpään tukeen, jos diabetes on hoidon tehostamisesta huolimatta pidempikestoisesti vaikea pitää tasapainossa. Näissä tilanteissa terveydenhuollon kontrolleja on tiheästi tai tarvitaan osastohoitoa. Pidempiaikainen hoidon vaativuus ja tarve lähes ympärivuorokautiseen hoitoon tulee käydä ilmi lääkärinlausunnosta, jossa kuvataan hoitotasapainon haasteet glukosensorin tietoihin perustuen. Lisäksi insuliinihoidossa olevan lapsen hoidon katsotaan olevan vaativaa ja lähes ympärivuorokautista,

- kun lapsi on alle 3-vuotias
- hoidon alkuvaiheessa 6 kuukauden ajan, kun lapsi on täyttänyt 3 vuotta eikä ole hoidon alkaessa täyttänyt 6 vuotta.

Hakeminen

Alle 16-vuotiaan vammaistukea haetaan lomakkeella Alle 16-vuotiaan vammaistuki EV 258 (pdf). Tuen jatko- ja korotushakemus tehdään samalla lomakkeella. Jatkohakemus on tehtäväviimeistään puolen vuoden kuluessa edellisen vammaistukijakson päättymisestä. Liitteeksi tarvitaan C- tai B-lääkärintodistus. Käytännössä vammaistukea ja lääkkeiden erityiskorvauksen hakemista varten riittää yksi lääkärinlausunto B.

Hakemus voidaan lähettää sähköisesti Kelaan **OmaKelassa** seuraavasti:

1. Tallenna täytetty hakemuslomake laitteellesi. Hakemuksen täytyy olla pdf-muodossa.
2. Kirjaudu OmaKelaan. Siirry kohtaan Asioi toisen henkilön puolesta.
3. Siirry kohtaan Tee hakemus. Valitse Vammaistuet ja alle 16-vuotiaan vammaistuki– tee hakemus.
4. Lisää hakemus laitteeltasi ja paina Lähetä.
5. Kun lähetät hakemuksen OmaKelassa, sitä ei tarvitse allekirjoittaa.
6. Liitä hakemukseen lapsen nykyistä terveydentilaa kuvaava lääkärinlausunto C tai muu vastaava lääketieteellinen selvitys (esim. B-lausunto). Lausunto saa olla enintään 6 kuukautta vanha.
7. Lähetä liitteet OmaKelassa sen jälkeen, kun olet lähettänyt hakemuksen. Jos liitteet ovat paperilla, voit ottaa niistä kuvan tai skannata ne.

Alle 16-vuotiaan vammaistukihakemuksen voi edelleen postittaa Kelaan myös paperilomakkeena. Vammaistukea voi tarvittaessa hakea takautuvasti puolen vuoden ajalta. Se myönnetään joko määräajaksi tai kunnes lapsi täyttää 16 vuotta.

Vammaistuki on verotonta tuloa, eikä sen saaminen riipu perheen tuloista tai varallisuudesta. Sen saamista eivät myöskään estä muut etuudet tai korvaukset. Sitä voidaan maksaa myös riippumatta siitä, onko lapsi päiväkotitai kotihoidossa.

Muutoksenhaku

Kelan vammaistukipäätöksestä voi valittaa sosiaaliturva-asioiden muutoksenhakulautakunnalle. Ohjeet valituksen tai muutoksenhaun tekemisestä on aina liitetty päätökseen. Valituksen käsittelyaika muutoksenhakulautakunnassa saattaa olla pitkä. Joskus kielteisissä ratkaisuissa uusi hakemus on valitusta hyödyllisempi vaihtoehto.

ERITYISHOITORAHA

Erytishoitorahaa voidaan maksaa vanhemmalle silloin, kun hän osallistuu alle 16-vuotiaan lapsen hoitoon tai kuntoutukseen vähintään 4 tuntia päivässä. Erytishoitorahan myöntäminen edellyttää, että hakija on estynyt tekemästä työtään ja ettei hänellä ole ollut työtuloja tältä ajalta.

Erytishoitorahaa ei makseta silloin, kun hakija on vuosilomalla tai muulla palkallisella vapaalla työstään. Myös kotiäidit ja koti-isät sekä päätoimiset opiskelijat ovat oikeutettuja erityishoitorahaan. Myös yrittäjällä on oikeus erityishoitorahaan, jos lapsen hoitoon osallistumisesta aiheutuu yritystulon menetystä.

Erityishoitorahaa ei makseta samanaikaisesti eräiden muiden etuuksien kanssa (esim. työttömyyskorvaus, raskaus-, vanhempainraha tai sairauspäiväraha). Kotihoidon tuki tai omaishoidon tuki eivät ole este erityishoitorahan maksamiselle.

Erityishoitorahaa voi saada, kun

- osallistuu alle 7-vuotiaan lapsensa sairaala- tai poliklinikkahoitoon
- osallistuu 7–15-vuotiaan **vaikeasti** sairaan lapsensa sairaala- tai poliklinikkahoitoon ja sairaus on nopeasti kehittyvässä tai vaativassa hoidollisessa vaiheessa
- osallistuu 0–15-vuotiaan lapsensa kuntoutukseen
- hoitaa kotona alle 16-vuotiaasta **vaikeasti** sairasta lasta ja kotihoito liittyy sairaala/poliklinikkahoitoon. Erityishoitorahaa voi saada kotihoidon ajalta vain, jos lapsen sairaus on vaikea ja nopeasti kehittyvässä tai vaativassa hoidollisessa vaiheessa
- on varalla kotihoitoon liittyvän, hoitavan lääkärin arvioon perustuvan koulu- tai päiväkotikokeilun ajalla

Sairaala- tai sairaalan poliklinikkahoidossa olevien **alle 7-vuotiaiden** lasten vanhemmilla on oikeus saada erityishoitorahaa kaikissa sairaustapauksissa, kun lääkäri pitää vanhempien osallistumista hoitoon ja kuntoutukseen tarpeellisenä. Alle 7-vuotiaan lapsen pkl-käynniltä voi siis hakea erityishoitorahaa, jos käyntiin kuluu matkoineen noin neljä tuntia.

0–15-vuotiaalla diabeteksen hoidon aloitusvaihetta ja diabetesta, joka on vaikea tasapainottaa, pidetään **aina vaikeana sairautena**. Kuntoutus- ja sopeutumisvalmennuskurssien ajalta voi saada erityishoito- tai kuntoutusrahaa, vaikkei sairaus olisikaan vaikea. Erityishoitorahan saamiseksi vanhemman edellytetään osallistuvan lapsen hoitoon tai kuntoutukseen **lähes koko päivän** (vähintään neljä tuntia). Myös matka-aika otetaan huomioon.

Erityishoitoraha on sairausvakuutuksen päivärahan suuruinen (minimissä **31,99 €/arkipäivä**) ja verollinen. Sitä maksetaan yleensä vain toiselle vanhemmalle kerrallaan, mutta erityisin perustein molemmat vanhemmat voivat saada sitä samalta ajanjaksolta, esimerkiksi diabeteksen hoidon aloitusvaiheessa sairaalassa. Kotihoidon ajalta erityishoitorahaa ei missään tilanteessa makseta molemmille vanhemmille saman lapsen hoitamisesta. Yleensä sitä maksetaan enintään 60 arkipäivältä saman sairauden perusteella, mutta erityisin perustein myös pitemmältä ajalta. Enimmäisaika lasketaan erikseen sairaalahoidon ja kotihoidon perusteella.

Hakeminen

Erityishoitorahaa haetaan Kelasta lomakkeella [SV_89](#), liitteeksi tarvitaan **lääkärintodistus D** (maksuton). Hakuaikaa on neljä kuukautta takautuvasti. Erityishoitorahaa voi hakea pdf-lomakkeella 14.12.2024 alkaen. Lomake täytetään sähköisesti puhelimella tai tietokoneella ja lähetetään OmaKelassa. Vaihtoehtoisesti lomakkeen voi täyttämisen jälkeen tulostaa ja lähettää Kelaan postitse lomakkeessa mainittuun osoitteeseen. Huom! Jos erityishoitorahaa haetaan lapsen kuntoutuksen ajalta, liitteeksi riittää kuntoutuksen toteuttajan antama selvitys osallistumisesta kuntoutukseen eikä lääkärinlausunto ole enää välttämätön.

LASTEN TERVEYDENHUOLLON MAKSUT SAIRAALA NOVASSA

Poliklinikan käyntimaksua ei peritä alle 18-vuotiailta. Sairaalan hoitopäivämaksu (66,90 €/vrk) peritään alle 18-vuotiailta vuodeosastohoidosta enintään 7 päivän ajalta kalenterivuodessa.

Terveydenhuollon asiakasmaksujen maksukatto kalenterivuodessa on 762 € vuonna 2025. Maksukattoon lasketaan toisen huoltajan ja hänen kaikkien alle 18-vuotiaiden huollettaviensa kaikki julkisen terveydenhuollon maksut Suomessa. Potilaan tai huoltajan tulee itse seurata maksujen kertymistä ja olla yhteydessä potilaslaskutukseen (sosiaalityöntekijä voi olla tarvittaessa apuna).

Kela ei korvaa julkisen terveydenhuollon asiakasmaksuja perheelle.

Potilasasiavastaava terveydenhuollossa

Kaikissa julkisissa ja yksityisissä terveyden huollon yksiköissä on potilasasiavastaavista ja sosiaaliasiavastaavista annetun lain (739/2023) mukaan oltava potilasasiavastaava, jonka tehtävänä muun muassa on:

- neuvoa potilasta (perhettä) potilaan oikeuksiin liittyvissä asioissa;
- neuvoa ja tarvittaessa avustaa potilasta muistutuksen tai kantelun tekemisessä, jos potilas on tyytymätön terveydenhuollossa saamaansa hoitoon tai kohteluun;
- neuvoa, miten kantelu, oikaisuvaatimus, valitus, vahingonkorvausvaatimus, potilas- tai lääkevahinkoa koskeva korvausvaatimus tai muu potilaan terveydenhuollon oikeusturvaan liittyvä asia voidaan panna vireille toimivaltaisessa viranomaisessa;
- tiedottaa potilaan oikeuksista ja
- toimia muutenkin potilaan oikeuksien edistämiseksi ja toteuttamiseksi.

Potilasasiavastaavan yhteystiedot ovat saatavissa oman hyvinvointialueen internetsivuilta. Hyvinvointialue vastaa myös alueen yksityisen terveydenhuollon potilasasiavastaavapalveluista. Potilasasiavastaavan palvelut ovat maksuttomia ja luottamuksellisia.

MATKAKUSTANNUKSET

Sairausvakuutuksen perusteella korvataan matkakustannukset tutkimukseen, hoitoon ja kuntoutukseen omavastuun 25 € ylittävältä osalta yhteen suuntaan. Tarvittaessa korvataan myös saattajan matkat. Jos itse maksettavaksi jääneet matkakustannukset ylittävät kalenterivuoden aikana 300 € (ns. vuosikatto), ylittävä osa korvataan kokonaan. Omavastuuosuuden täyttymistä on potilaan itsensä seurattava, varsinkin alle omavastuun jäävien omalla autolla tai julkisella kulkuneuvolla tehtyjen matkojen osalta. Matkakustannusten vuosikatto on potilaskohtainen ja siihen huomioidaan kaikki potilaan sairaanhoidon ja kuntoutuksen vuoksi tarvittavat matkat esim. sairaalaan, terveyskeskukseen, apuvälinesovitukseen tai kuntoutuspaikkaan. Huomioon otetaan myös siis muut kuin diabeteksen hoitoon liittyvät terveydenhuollon matkat. Alle omavastuun jäävien matkakustannusten vuotuisen seurantaan on Kelassa lomake [SV 4](#). Sen käyttöä suositellaan: jos matkakustannuskatto on joka tapauksessa täyttymässä, lyhyetkin terveydenhuollon matkat kannattaa kirjata lomakkeelle.

Kela korvaa matkakustannukset halvimman kulkuneuvon, yleensä julkisten liikennevälineiden taksan mukaisesti ja yleensä lähimpään hoitopaikkaan, paitsi kun erityiskulkuneuvon käyttö on perusteltua: terveydellisistä syistä (lääkärin arvio) liikenneolosuhteiden vuoksi (asiakas selvittelee asian Kelan paikallistoimiston kanssa). Kelan ohjeiden mukaan omaa autoa pidetään kuitenkin halvimpana kulkuneuvona alle 200 km yhdensuuntaisella matkalla, jolloin myös riittää hakijan oma ilmoitus. Kela ei näissä tapauksissa siis vaadi terveydenhuollon todistusta. Kelan korvaus oman auton käytöstä on 0,33 €/km.

Potilaalla on mahdollisuus saada terveydentilansa tai sairautensa vuoksi terveydenhuollon ammattihenkilön antama todistus (SV 67) esim. taksimatkaa varten. Todistus voidaan kirjoittaa kertamatkalle, määrääjälle (esim. jotain suunniteltua hoitojaksoa varten) tai toistaiseksi. Pitemmän aikaa voimassa oleva SV 67 todistus kannattaa pyytää vaikeasti sairaalle tai monivammaiselle lapselle, jolla on paljon hoito-, tutkimus- ja kuntoutuskäyntejä.

Kelan korvaamien taksimatkojen tilausjärjestelmä muuttui 1.1.2022. Jos potilaalla on oikeus Kelan korvaamaan taksimatkaan (terveydentila tai puutteelliset liikenneolosuhteet), taksi pitää tilata alueellisesta tilausnumerosta, joita Kelan suorittaman kilpailutuksen jälkeen on kaikilla alueilla kaksi. Tällöin potilas saa matkakorvauksen heti taksissa ja maksaa matkastaan enintään 25 euron omavastuun. Jos taksi tilataan muulla tavoin, ei Kela korvaa matkaa.

Keski-Suomen maakunnan alueella Kela taksi tilataan numerosta 0800 414 608 (Taksi Helsinki Oy) tai 0800 021 83 (Menevä Oy).

Matkakustannusten **takautuva hakuaika on 6 kuukautta. Suurten matkakustannusten vuosiseurannassa on korvauksia haettava alkuvuoden matkoista 6 kuukauden kuluessa matkan tekemisestä, vaikka asiakas ei saisikaan suoraan korvattavana vielä lainkaan korvausta!**

LÄÄKEKORVAUKSET

Lasten osalta lääkekorvauksiin ei tullut suuria muutoksia vuodelle 2025.

Sairausvakuutus korvaa yleensä joko kokonaan tai osittain lääkärin sairauden hoitoon määräämän lääkkeen hinnan. Korvausluokkia on kolme: **peruskorvaus 40 %**, **alempi erityiskorvaus 65 %**, ja **ylempi erityiskorvaus 100 %**

Diabeteksen hoitoon tarkoitettu insuliini kuuluu yleensä ylempään erityiskorvausluokkaan korvausnumerolla YE 103 (diabetes, insuliinihoito). Lääkkeestä peritään kuitenkin **4,50 € omavastuu** joka kerta lääkettä ostettaessa.

Vuoden 2016 alusta lähtien Kela voi maksaa erityiskorvausta tietyin edellytyksin takautuvasti jo lääkärinlausunnon allekirjoituspäivämäärän jälkeen tehdyistä lääkeostoista. Takautuvaa erityiskorvausta voidaan kuitenkin maksaa enintään 3 kuukauden hoitoaikaa vastaavasta valmistemäärästä. Yleensä Kela tarkistaa automaattisesti B-lausunnon käsittelyn yhteydessä lääkeostot ja korvaa takautuvasti erityiskorvauksen insuliinien osalta. Jos korvausta ei makseta automaattisesti, voi sitä hakea Kelasta 6 kuukauden kuluessa lääkkeen ostopäivästä.

Ennen korvauspäätöksen saamista tehdyistä lääkeostoista (kun B-lausunto on Kelassa käsittelyssä) kannattaa säilyttää apteekin kassakuitit ja lääkärin määräämistä kliinisistä ravintovalmisteista myös ns. laskelma Kelaa varten.

Alkuomavastuu

Hallituksen säästöpäätöksiin liittyen Kelan maksamia lääkekustannusten korvauksia on jälleen muutettu. 1.1.2025 alkaen yli 18-vuotiaille potilaille **lääkekorvausten alkuomavastuu on 70 euroa**. Alkuomavastuuta sovelletaan sen vuoden alusta, jolloin henkilö täyttää 19 vuotta, eli se **ei koske lapsia**.

Suuret lääkekustannukset

Lääkekustannuksissa, jotka asiakas itse joutuu maksamaan, on kalenterivuodessa potilaskohtainen yläraja, ns. **vuosikatto**, joka on **633,17 €** vuonna 2025. Vuosikaton ylittymisen jälkeen maksettava lisäkorvaus on 100 % 2,50 € lääkekohtaisen omavastuun ylittävältä osalta. Vuosikaton ulkopuolelle jäävät sellaiset lääkkeet, joille ei ole vahvistettu hintaa, samoin ilman lääkärin määräystä ostetut lääkkeet.

KUNTOUTUS

Sopeutumisvalmennusperhekursseilla pyritään tukemaan sekä lasta itseään, että hänen vanhempiaan ja sisarusiaan sairaudesta johtuvissa uusissa ja vaikeissa tilanteissa. Tavoitteena on

- edistää diabetekseen sairastuneen lapsen ja hänen perheensä sosiaalista toimintakykyä
- antaa mahdollisuus keskustella sairaudesta ja sen aiheuttamista tunnoista
- antaa lisää tietoa

Kela järjestää sopeutumisvalmennusperhekursseja diabetekseen sairastuneille lapsille ja heidän perheilleen. Kursseille hakemisesta kannattaa keskustella pkl-käynnillä lääkärin ja diabeteshoitajan kanssa, koska kurssille tarvitaan lääkärin suositus. Pääosa kursseista on kesäaikaan. Kelan kustantamille kursseille ei ole varsinaista hakuaikaa, mutta hakemus kannattaa tehdä hyvissä ajoin ennen halutun kurssin alkua.

Lasten perhekursseja järjestetään kahdessa ryhmässä:

- alle kouluikäiset lapset perheineen
- alakoulua käyvät lapset perheineen.

Kurssi järjestetään palveluntuottajan toimipisteessä ja se kestää 5 vrk.

Luettelo Kelan kursseista 2025 on esitteen viimeisellä sivulla liitteessä 1.

Myös paikalliset diabetesyhdistykset ja sairaalat järjestävät erilaisia kursseja, ensitietopäiviä ja leirejä, joille lapset, nuoret tai perheet voivat osallistua.

TOIMEENTULOTUKI

Perustoimentulotuki haetaan Kelasta

Toimeentulotuki on henkilön tai perheen viimesijainen taloudellinen tuki, joka kattaa elämän perusmenoja. Toimeentulotuki on tarkoitettu lyhytaikaiseksi etuudeksi, ja sen tarkoitus on auttaa tilapäisten vaikeuksien yli, ehkäistä sellaisten syntymistä ja edistää itsenäistä selviytymistä.

Toimeentulotuki muodostuu kolmesta osasta:

1. perustoimeentulotuesta (haetaan Kelasta),

2. täydentävästä toimeentulotuesta (haetaan hyvinvointialueelta) ja
3. ehkäisevästä toimeentulotuesta (haetaan hyvinvointialueelta).

[Perustoimeentulotukea](#) voi saada henkilö tai perhe, jonka tulot ja varat eivät riitä välttämättömiin jokapäiväisiin menoihin.

Toimeentulotukea haetaan Kelasta verkossa osoitteessa www.kela.fi/asiointi. Myös liitteet voi toimittaa Kelaan verkossa. Liitteeksi riittää esim. selkeä kännykällä otettu kuva. **Vaihtoehtoisesti tukea voi hakea paperilomakkeella.** Lomakkeita saa Kelan toimistoista ja niitä voi tulostaa myös sivulta www.kela.fi/lomakkeet.

Kelan palvelunumerossa 020692207 vastataan toimeentulotukeen liittyviin kysymyksiin.

Täydentävä toimeentulotuki haetaan oman hyvinvointialueen sosiaalitoimelta

Jos asiakkaalla tai perheellä on erityisiä menoja, joita perustoimeentulotuki ei kata, **oman hyvinvointialueen sosiaalitoimi voi harkintansa mukaan myöntää täydentävää toimeentulotukea tai ehkäisevää toimeentulotukea.**

Hakija tarvitsee aina Kelan päätöksen perustoimeentulotuesta, vaikka hakisi vain täydentävää tai ehkäisevää toimeentulotukea.

SOSIAALITOIMEN PALVELUT

Omaishoidon tuki

Hyvinvointialue voi maksaa **omaishoidon tukea** pitkäaikaissairasta ja/tai vaikeavammaista lasta hoitavalle omaiselle. Sen tavoitteena on mahdollistaa lapsen kotona tapahtuva hoito. Tuen suuruus riippuu lapsen tarvitseman hoidon ja avun määrästä sekä hoidon sitovuudesta ja vaativuudesta. Hyvinvointialue voi itse päättää, kenelle se maksaa omaishoidontukea ja minkä suuruisena. Omaishoitajalle maksettavan hoitopalkkion vähimmäismäärä on kuitenkin 472,15 euroa kuukaudessa vuonna 2025.

Omaishoidon tukea haetaan omalta hyvinvointialueelta. Hyvinvointialueella on käytössä tähän omia hakulomakkeita. Hakulomakkeen perusteella omaishoidon tuen asiakasohjaaja sopii kotikäynnin palvelutarpeen arviointia varten, jolloin asiakkaan oikeutta omaishoidon tukeen selvitetään. Erillistä lääkärinlausuntoa omaishoidon tuen hakemiseen ei tarvita. Aiemmasta, esim. Kelan etuuksia varten laaditusta lausunnosta, voi halutessaan liittää kopion hakemukseen.

Lapsiperheiden kotipalvelu

Sosiaalihuoltolain uudistuksessa 1.4.2015 vahvistettiin lapsiperheiden oikeus kotipalveluun. Palvelua voivat saada perheet, joilla on tarvetta tilapäiseen lastenhoitoapuun ja/tai välttämättömään kodinhoitoapuun. Avuntarpeen syynä voi olla esim. aikuisen tai lapsen sairastuminen tai vammautuminen, väsymys tai uupumus perheessä tai muu perheen erityistilanne. Apua annetaan normaalina sosiaalihuollon palveluna ilman että edellytetään lastensuojelun asiakkuutta.

Hyvinvointialue voi järjestää kotipalvelua omien kodinhoitajiensa kautta tai vaihtoehtoisesti myöntämällä perheelle palveluseteleitä, joilla perhe voi ostaa kotipalvelua yksityisiltä yrityksiltä. Palvelusetelillä maksettu palvelu ei oikeuta kotitalousvähennykseen.

Kotipalvelua voi kysyä oman hyvinvointialueen lapsiperheiden sosiaalipalveluista. Palvelun myöntäminen edellyttää palvelutarpeen arvioimista ja palvelusuunnitelman tekemistä.

Sosiaaliasiavastaava

Uudessa potilasasiavastaavista ja sosiaaliasiavastaavista annetussa laissa säädetään myös sosiaaliasiavastaavasta, jonka puoleen asiakas tai perhe voi kääntyä, jos on tyytymätön saamaansa palvelun tai kohteluun sosiaalihuollon yksiköissä tai varhaiskasvatuksessa. Sosiaaliasiavastaavan tehtävänä on myös mm. tiedottaa sosiaalihuollon asiakkaan oikeuksista. Sosiaaliasiavastaavan yhteystiedot ovat saatavissa oman hyvinvointialueen internetsivuilta.

Vammaispalvelut

Uusi vammaispalvelulaki (675/2023) tuli voimaan 1.1.2025. Lakiin sisältyy kolmen vuoden siirtymäaika (ks. [Uuden vammaispalvelulain voimaantulo ja siirtymäsäännökset - THL](#)).

Vammaispalvelulaki sisältää säännökset vammaisille henkilöille järjestettävistä sosiaalihuollon erityispalveluista.

Vammaispalvelulain mukaisten palvelujen ja tukitoimien tarkoituksena on edistää vammaisen henkilön edellytyksiä elää ja toimia muiden kanssa yhdenvertaisena yhteiskunnan jäsenenä sekä ehkäistä ja poistaa vammaisuuden aiheuttamia haittoja ja esteitä. Vammaispalvelulain tarkoituksena on täydentää yleisiä sosiaalipalveluja. Vammaispalvelulain mukaisia palveluja ja tukitoimia järjestetään, jos vammaisen henkilö ei saa riittäviä ja hänelle sopivia palveluja tai tukitoimia muun lain nojalla.

Vammaispalvelulain mukaisia palveluita haetaan hyvinvointialueelta hakemuksella.

Esitettä päivitetty 16.1.2025/lis

Liite 1. *Kela, Tyypin 1 diabetes, sopeutumisvalmennusperhekurssit 1/2025–6/2026*

Lasten perhekurssit

Kurssin numero ja nimi	Kohderyhmä	Alkamispäivä	Kurssipaikka
94329 Diabeteskurssi	Alakoululaisille	01.09.2025	Coronaria Kuntoutuspalvelut /Kylpylähotelli Rauhanlahti
92452 Diabeteskurssi	Alakoululaisille	22.09.2025	Coronaria Kuntoutuspalvelut/ Scandic Eden Nokia
92456 Diabeteskurssi	Alakoululaisille	13.10.2025	Kunnonlähde Kankaanpää/Kankaanpään Kangaspolku Oy
94327 Diabeteskurssi	Alle kouluikäisille	13.10.2025	Coronaria Kuntoutuspalvelut /Kylpylähotelli Rauhanlahti
92453 Diabeteskurssi	Alakoululaisille	03.11.2025	Coronaria Kuntoutuspalvelut/ Scandic Eden Nokia
94330 Diabeteskurssi	Alakoululaisille	08.12.2025	Coronaria Kuntoutuspalvelut /Kylpylähotelli Rauhanlahti
94830 Diabeteskurssi	Alakoululaisille	19.01.2026	Coronaria Kuntoutuspalvelut/ Scandic Eden Nokia
94825 Diabeteskurssi	Alle kouluikäisille	09.02.2026	Coronaria Kuntoutuspalvelut /Kylpylähotelli Rauhanlahti
94833 Diabeteskurssi	Alle kouluikäisille	09.03.2026	Kunnonlähde Kankaanpää/Kankaanpään Kangaspolku Oy
94831 Diabeteskurssi	Alakoululaisille	16.03.2026	Coronaria Kuntoutuspalvelut/ Scandic Eden Nokia
94826 Diabeteskurssi	Alakoululaisille	25.05.2026	Coronaria Kuntoutuspalvelut /Kylpylähotelli Rauhanlahti
94829 Diabeteskurssi	Alle kouluikäisille	25.05.2026	Coronaria Kuntoutuspalvelut/ Scandic Eden Nokia
94834 Diabeteskurssi	Alakoululaisille	29.06.2026	Kunnonlähde Kankaanpää/Kankaanpään Kangaspolku Oy

Nuorten kursseja Kela ei ole järjestämässä vuodelle 2025